Ζωγραφικά

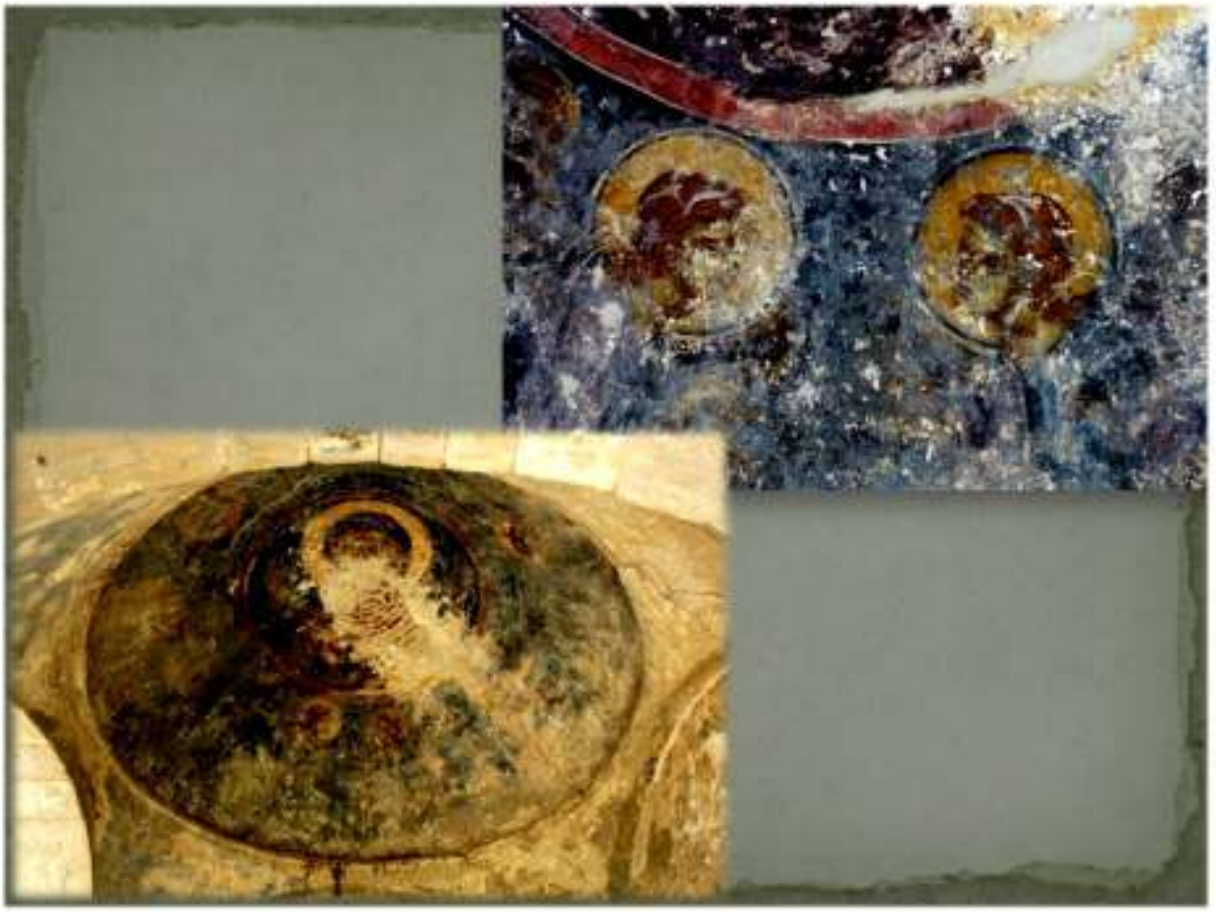

Τοιχογραφίες υπάρχουν σε εκτεταμένες, διάσπαρτες επιφάνειες του εσωτερικού, αλλά διασώζονται αποσπασματικά. Τα όρια των σπαραγμάτων είναι αδιευκρίνιστα, εξαιτίας των στρώσεων ασβέστη και αλάτων, οι οποίες εναλλάσσονται με διαδοχικές στρώσεις αιθάλης και σκόνης, σ' όλους τους τοίχους του ναού, όπως αναφέρει ο καθηγητής **Ε. Μπορμπουδάκης**. Το 1995 έγιναν στερεωτικές εργασίες απ' την τότε 13η Ε.Β.Α. στις τοιχογραφίες των θόλων ανατολικά, δίπλα στην κεντρική αψίδα του Ιερού Βήματος (οπλισμοί με γάζες). Εκεί οι τοιχογραφίες που σώζονται είναι:

1. Στο θόλο της Αγίας Προθέσεως (Β/Α) – «Η Πεντηκοστή και η ετοιμασία του Θρόνου» με την απεικόνιση ενός λευκού περιστεριού και τους δώδεκα Αποστόλους περιμετρικά στην κατώτερη ζώνη,

2. Στο κοίλωμα του νότιου θόλου – Διακονικού (Ν/Α) του – Η Θεοτόκος, απεικονίζεται στον αγιογραφικό τύπο της Πλατυτέρας με γονυπετείς σεβίζοντες αγγέλους, περιμετρικά στην κατώτερη ζώνη. Οι δύο άγγελοι είναι επηρεασμένοι απ' την Παλαιολόγια σχολή (1300 μ.Χ.). Προφανώς, ζωγραφίστηκαν, σύμφωνα με τον καθ. Ιω. Σπαθαράκη, από κάποιον αγιογράφο της Κωνσταντινούπολης, μετά την υπογραφή της συνθήκης του Αλέξιου Καλλέργη με τους Βενετούς το 1299 μ.Χ., με την οποία δίδονταν η άδεια, καλλιτέχνες απ' την Πόλη να μπορούν να ταξιδεύσουν και να εργαστούν στην Κρήτη.

Το υπόστρωμα της ζωγραφικής διατηρείται ελάχιστα, όπου υπάρχουν τοιχογραφίες που αυτό υποβαστάζει. Υπάρχουν αποκολλήσεις του στρώματος, λακκούβες και φαινόμενα κονιορτοποίησης, λόγω της υγρασίας, της ανάπτυξης της βλάστησης και της εγκατάλειψης στις καιρικές συνθήκες του μνημείου. Ο ναός χρειάζεται επεμβάσεις για τη συντήρησή του απ' την Αρχαιολογική Υπηρεσία Ρεθύμνης.

Οι ερευνητές χρονολογούν τις τοιχογραφίες αυτές στη β΄ δεκαετία του 14ου αι. και επισημαίνουν τη σχέση τους με τις τοιχογραφίες της Μονής Παναγίας Οδηγήτριας Βροντοχίου στο Μυστρά (1312-1313) ή «Αφεντικού». Μάλιστα ο καθηγητής Μπορμπουδάκης θεωρεί πως οι τοιχογραφίες αυτές του επισκοπικού ναού του Αγίου Ιωάννου του Ευαγγελιστού στην Επισκοπή, σηματοδότησαν τη διάδοση της παλαιολόγιας τέχνης στην Κρήτη.